גליון 250
עקב תשפ"ה

דעם רבינ'ס מעשיות

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

כ'וויל אָבֶער כ'קֶען נִישְׁט

אִין דִי נַייֶע מַעֲשֶׂה וָואס מִיר הָאבְּן אָנְגֶעפַאנְגֶען דִי וָואךְ -דִי מַעֲשֶׂה וָואס וֶוערְט אוֹיךְ אָנְגֶערוּפְן "מַעֲשֶׂה נִיסִים", דֶערְצֵיילְט דֶער רֶבִּי אוֹיף אַ קֶענִיג וָואס הָאט גוֹזֵר גֶעוֶוען אוֹיף אַלֶע אִידְן זִיךְ צוּ שְׁמַדְ'ן. טֵייל פוּן דִי אִידְן הָאבְּן אִיבֶּערְגֶעלָאזְט זֵייעֶר גַאנְצֶע פַארְמֶעגְן, אוּן גֶעגַאנְגֶען גָּלוּת, אוּן אַ טֵייל זֶענֶען גֶעבְּלִיבְּן אֲנוּסִים. דֶער רֶבִּי עֶרְקְלֶערְט וָואס פּוּנְקְטְלִיךְ דָאס מֵיינְט אַן 'אָנוּס', אַז בַּאהַאלְטֶענֶערְהֵייט פִירְט מֶען זִיךְ וִוי אַ אִיד, אוּן אָפֶּענֶערְהֵייט קֶען מֶען זִיךְ נִישְׁט פִירְן וִוי אַ אִיד.

יֶעדֶער מֶענְטְשׁ הָאט זִיךְ זַיינֶע מַצָּבִים וואוּ עֶר אִיז אַן אָנוּס – פְּלֶעצֶער וואוּ עֶר קֶען נִישְׁט אָדֶער עֶס אִיז אִים שְׁוֶוער צוּ זַיין דָאס וָואס עֶר וִויל בֶּאֱמֶת זַיין.

צוּמָאל הָאט עֶר מוֹרָא פוּן זַיינֶע אַרוּמִיגֶע, אִין אַנְדֶערֶע פֶעלֶער אוּיף זַיין פַארְמֶעגְן, אוּן צוּמָאל וַוייל עֶר גֶעפוּנְט זִיךְ אִין אַ סְבִיבָה וָואס גְלֵייבְּט נִישְׁט אַזוֹי שְׁטַארְק אִין דִי מִנְהָגִים אוּן אוֹיפִירוּנְג וָואס עֶר פִירְט זִיךְ, אוּן אַזוֹי אוֹיךְ זֶענֶען דָא פִיל מַצָּבִים אִין אַ מֶענְטְשְׁנְ'ס לֶעבְּן פוּן שְׁוֶועריִגְקֵייטְן אָדֶער קְרֶענְק חַס וְשָׁלוֹם, וָואס עֶר אִיז מַמָּשׁ וִוי אַן אָנוּס – אַ בַּאצְוִוינְגֶענֶער, אוּן עֶר קֶען נִישְׁט זַיין אַזַא פְלַאמֶעדִיגֶער אִיד פַארְן בַּאשֶׁעפֶער אַזוֹיוִוי עֶר וִויל זַיין. אוּן דָארְטְן, אִין אַזַא פְלַאץ, דַארְף עֶר זִיכֶער מַאכְן צוּ זַיין אַ אִיד כָאטְשׁ בַּאהַאלְטֶענֶערְהֵייט. אַז אִין הַארְצְן זָאל עֶר נָאךְ שְׁטְרֶעבְן אוּן לֶעכְצְן צוּ מְקַיֵּים זַיין דִי הֵיילִיגֶע זַאךְ וָואס עֶר וִויל, אוּן זַיין מֹחַ זָאל זַיין דָבוּק אִין בַּאשֶׁעפֶער, אוּן בְּלוֹיז פוּנְדְרוֹיסְן, "בְּפַרְהֶסְיָא", זָאל עֶר גָארְנִישְׁט טוּן.

"הַיינְט קֶען אוֹיךְ זַיין אַ מַצָּב אַז מִיר זָאלְן זַיין אֲנוּסִים?" הָאט חַיִּים גֶעפְרֶעגְט זַיין זֵיידֶע. "יָא, יָא, מַיין טַייעֶרֶע אֵיינִיקְל. אִיךְ וֶועל דִיר דֶערְצֵיילְן וָואס עֶר הָאט פַּאסִירְט דִי וָואךְ".

אֶפְרַיִם אוּן נְחֶמְיָ' פוּן כִּתָּה ח', הָאבְּן אוֹיפְגֶעהָאנְגֶען מוֹדָעוֹת אִין דִי בָּתֵּי מִדְרָשִׁים: אָנְגֶעפַאנְגֶען פוּן דִי וָואךְ, וֶועט זַיין אַ 'חֶבְרַת תְּהִלִּים' שַׁבָּת נָאכְמִיטָאג, אִין דִי וַוייבֶּער שׁוּל פוּן דִי בֵּית מֶדְרָשׁ, דוּרְכְן מַשְׁגִּיחַ ר' דָּוִד.

פִיל קִינְדֶער הָאבְּן אָנְגֶעפַאנְגֶען צוּ קוּמֶען יֶעדֶע וָואךְ. דִי קַאפִּיטְלֶעךְ הָאט מֶען גֶעזָאגְט הוֹיךְ אוֹיפְן קוֹל. קִינְדֶער וָואס מֶען הָאט גֶעקֶענְט גָאר גוּט הֶערְן זֵייעֶר זִיסֶע שְׁטִימֶע הָאבְּן אֲפִילוּ זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ פָארְזָאגְן אַ קַאפִּיטְל תְּהִלִּים, אוּן אַלֶע קִינְדֶער פוּן דִי חֶבְרָה הָאבְּן זֵיי נָאכְגֶעזָאגְט פָּסוּק נָאךְ פָּסוּק.

נָאךְ יֶעדֶע פָּאר קַאפִּיטְלֶעךְ הָאט מֶען זִיךְ אָפְּגֶעשְׁטֶעלְט אוֹיף צוּ זָאגְן אַ נָאמֶען פוּן אַ קְרַאנְקְן וָואס מֶען הָאט מְנַדֵּב גֶעוֶוען לִזְכוּתוֹ אַ טֵייל פוּן דִי מַתָּנוֹת. אוּן אַזוֹי הָאבְּן זֵיי מַמְשִׁיךְ גֶעוֶוען צוּ אוֹיסְשְׁרַייעֶן דִי עֶרְוֶועקְנְדֶע פְּסוּקִים מִיט וָואס דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָאט זִיךְ אוֹיסְגֶעגָאסְן זַיין הַארְץ, אוּן זֵייעֶר הוֹיכֶע שְׁרַייעֶנְדֶע שְׁטִימֶע הָאט זִיךְ גֶעהֶערְט בִּיז וַוייט. יֶעדֶער וָואס אִיז אַרִיבֶּער דִי בֵּית הַמֶּדְרָשׁ אִין יֶענֶע שָׁעָה, הָאט גוּט גֶעקֶענְט הֶערְן דִי קָאך וָואס טוּט זִיךְ אָפּ אִין דִי חֶבְרָה.

אֵיין שַׁבָּת, אִיז אַ שָׁכֵן אַרַיין אִין דִי עֶזְרַת נָשִׁים, אוּן גֶעבֶּעטְן: "טַייעֶרֶע קִינְדֶער, אִיךְ וואוֹין מַמָּשׁ נָאנְט צוּם בֵּית מִדְרָשׁ. מַיין טַאטֶע אִיז אַן עֶלְטֶערֶע אִיד, אוּן דִי גַאנְצֶע נַאכְט הָאט עֶר זִיךְ נִישְׁט גוּט גֶעשְׁפִּירְט, אוּן יֶעצְט אִיז עֶר גֶעגַאנְגֶען שְׁלָאפְן. דִי תְּהִלִּים וָואס אִיר זָאגְט אִיז זֵייעֶר חָשׁוּב, אָבֶער אִיךְ בֶּעט אַייךְ, אוֹיב אִיר קֶענְט זָאלְט אִיר עֶס זָאגְן שְׁטִילֶער, כְּדֵי מַיין טַאטֶע זָאל זִיךְ קֶענֶען אוֹיסְשְׁלָאפְן. דִי קוֹלוֹת שְׁטֶערְן אִים, אוּן אוּנְזֶער פֶענְסְטֶער אִיז מַמָּשׁ נָאנְט צוּם וַוייבֶּער שׁוּל. אִיר זֶעט? מַמָּשׁ דָא! יַישֶׁר כֹּחַ".

דֶער מַשְׁגִּיחַ הָאט אַלֶעמֶען גֶעזָאגְט: "מִיר זֶענֶען יֶעצְט 'אֲנוּסִים' פוּן צוּ קֶענֶען זָאגְן תְּהִלִּים הוֹיעֶךְ. טְרָאץ וָואס עֶס אִיז אַ גְרוֹיסֶע זְכוּת, גֵייעֶן מִיר יֶעצְט זָאגְן תְּהִלִּים מִיט גְרוֹיס כַּוָּונָה, אָבֶער שְׁטִיל, כְּדֵי נִישְׁט צוּ שְׁטֶערְן זַיין מְנוּחָה. אַזוֹיוִוי מִיר הָאבְּן גֶעלֶערְנְט אִין דִי מַעֲשֶׂה, אַז עֶס זֶענֶען דָא מַצָּבִים וָואס מִיר זֶענֶען אַזוֹיוִוי דִי אֲנוּסִים אוּן מִיר וִוילְן טוּן מִצְוֹות אָפְן אוּן אוֹיפְן קוֹל, אָבֶער דֶער בַּאשֶׁעפֶער וִויל אַז מִיר זָאלְן טוּן אַנְדֶערְשׁ – בַּאהַאלְטְן אוּן שְׁטִיל".

"דוּ פַארְשְׁטֵייסְט מַיין טַייעֶרֶע אֵיינִיקְל? דָאס אִיז אֵיין דוּגְמָא פוּן פִיל אַנְדֶערֶע מַצָּבִים, אִין וָואס מִיר קֶענֶען זַיין אֲנוּסִים".

מַעֲשֶׂה ד' - מִמֶּלֶךְ שֶׁגָּזַר שְׁמָד (1)

אַמָאל אִיז גִּיוֶועןאַ מֶלֶךְ. הָאט עֶר גּוֹזֵר גִּיוֶועןאוֹיף דֶער מְדִינָה גֵּירוּשׁ בִּגְזֵירַת שְׁמַד. (דְּהַיְינוּ) אַז וֶוער עֶס ווִיל בְּלַייבְּן אִין דֶער מְדִינָה. מוּז עֶר זִיךְ שְׁמַדִין. אוּן אַז נִיט. זָאל מֶען אִים אַרוֹיס טְרַייבִּין פוּן דֶער מְדִינָה.

אִיז גִּיוֶועןאַ טֵייל וָואס זֵיי **הָאבִּין מַפְקִיר גִּיוֶועןגָאר זֵייעֶר גוּטְץ מִיט זֵייעֶר עַשִׁירוּת. אוּן זֶענֶען פוּן דָארְט אַרוֹיס בְּדַלוּת כְּדֵי זֵיי זָאלִין בְּלַייבְּן בַּיי דֶער אֱמוּנָה זֵיי זָאלִין קֶענֶען זַיין יוּדִין.** אוּן אַ טֵייל הָאבִּין רַחְמָנוּת גִיהַאט אוֹיף זֵייעֶר עַשִׁירוּת אוּן זֶענֶען דָארְטְן גִיבְּלִיבְּן. **זֶענֶען זֵיי גִּיוֶועןאֲנוּסִים בְּצִנְעָא** (דְּהַיְינוּ פַארְבָּארְגְן) הָאבְּן זֵיי נוֹהֵג גִּיוֶועןדֶעם דַת פוּן יוּדִין. אוּן בְּפֶרְהֶסְיָא (דְּהַיְינוּ פַאר לַייט) הָאבִּין זֵיי נִישְׁט גִיטָארְט זִיךְ נוֹהֵג זַיין ווִי יוּדִין.

דֶער נָאךְ אִיז דֶער מֶלֶךְ גִּישְׁטָארְבְּן. אִיז דֶער זוּן גִיוָוארִין מֶלֶךְ. אוּן הָאט אָנְגִיהוֹיבִּין פִירִין דִי מְדִינָה זֵייעֶר שַׁארְף. אוּן הָאט אָפְּגִינוּמֶען אַסַאךְ מְדִינוֹת. אוּן עֶר אִיז גִּיוֶועןאַ גְרוֹיסֶער חָכָם. אוּן מַחְמַת עֶר הָאט זֵייעֶר שַׁארְף גִיהַאלְטִין אִין דֶער הַאנְט דִי שָׂרֵי מְלוּכָה. הָאבִּין זֵיי זִיךְ אוֹיף אִים גִימַאכְט אַ בּוּנְט. אַז זֵיי זָאלִין אוֹיף אִים אָן פַאלִין אוּן זָאלִין אִים אוֹיס הַארְגֶענֶען אִים מִיט אַלֶע זַיינֶע קִינְדֶער.

אוּן צְווִישְׁן דִי שָׂרִים אִיז גִּיוֶועןאֵיינֶער פוּן דִי אֲנוּסִים. **הָאט עֶר זִיךְ מְיַישֵׁב גִּיוֶועןנָ.** נָאךְ וָואס בִּין אִיךְ אֵיין אוֹנֵס. מַחְמַת אִיךְ הָאבּ חַס גִיהַאט אוֹיף מַיין הָאבּ. אוּן אוֹיף מַיין עַשִׁירוּת. הַיינְט אַז מֶען וֶועט דֶעם מֶלֶךְ הַארְגִינֶען, אוּן דִי מְדִינָה וֶועט בְּלַייבְּן אָן אַ מֶלֶךְ וֶועט אֵיינֶער דֶעם אַנְדֶערִין לֶעבֶּעדִיקֶערְהֵייט אַיינְשְׁלִינְגֶען. וָוארִין אַ מְדִינָה קָאן נִיט זַיין אָן אַ מֶלֶךְ.

דְרוּם הָאט עֶר זִיךְ מְיַישֵׁב גִּיוֶועןנָ. עֶר וֶועט גֵיין אוּן וֶועט אוֹיס זָאגִין דֶעם מֶלֶךְ. אוּן זֵיי זָאלִין נִיט ווִיסְן. אוּן אִיז גִיגַאנְגֶען אוּן הָאט גִיזָאגְט דֶעם מֶלֶךְ. אַז מֶען הָאט זִיךְ אוֹיף אִים גִיבּוּנְטְעוֶועט כַּנַ"ל אִיז גִיגַאנְגֶען דֶער מֶלֶךְ אוּן הָאט אוֹיס גִיפְּרִיבְט אוֹיבּ עֶס אִיז אֶמֶת. הָאט עֶר גִיזֶעהן אַז עֶס אִיז אֶמֶת. הָאט עֶר גִישְׁטֶעלְט שׁוֹמְרִים. דִי נַאכְט וָואס זֵיי זֶענֶען אוֹיף אִים אָן גִיפַאלִין הָאט מֶען זֵיי גִיחַאפְּט. אוּן מֶען הָאט זֵיי דַן גִּיוֶועןאִיטְלִיכְן ווִי זַיין מִשְׁפָּט אִיז גִּיוֶועןנָ.

הָאט זִיךְ דֶער מֶלֶךְ אָן גִירוּפְן אוּן הָאט גִיזָאגְט צוּ דֶעם שַׂר וָואס עֶר אִיז גִּיוֶועןאֵיין אוֹנֵס. **וָואס פַאר אֵיין כָּבוֹד זָאל אִיךְ דִיר גֶעבִּין דֶער פַאר** וָואס דוּ הָאסְט מִיךְ מַצִּיל גִּיוֶועןמִיט מַיינֶע קִינְדֶער. זָאל אִיךְ דִיךְ מַאכִין פַאר אֵיין שַׂר (דְּהַיְינוּ פַאר אַ הַאר) דוּ בִּיסְט דוּךְ בְּלוֹיז שׁוֹין אַ שְׂרָרָה. זָאל אִיךְ דִיר גֶעבִּין גֶעלְט. דוּ הָאסְט אַלֵיין גֶעלְט. זָאג וָואס פַאר אַ כָּבוֹד דוּ ווִילְסְט. וֶועל אִיךְ עֶס דִיר בְּוַודַאי טוּן. הָאט דֶער אוֹנֵס גִיעֶנְפֶערְט, וֶועסְטוּ מִיר אָבֶּער טָאן וָואס אִיךְ וֶועל זָאגִין. זָאגְט דֶער מֶלֶךְ. יוֹא אִיךְ וֶועל דִיר בְּוַודַאי טָאן וָואס דוּ וֶועסְט וֶועלִין.

הָאט דֶער אוֹנֵס גִיזָאגְט שְׁוֶוער מִיר בַּיי דַיין קְרוֹין אוּן בַּיי דַיין מְלוּכָה. הָאט אִים דֶער מֶלֶךְ גִישְׁווָאוֹירִין.

הָאט זִיךְ דֶער אוֹנֵס אָנְגִירוּפְן. **גָאר מַיין כָּבוֹד אִיז. אַז אִיךְ זָאל מֶעגִין זַיין אֵיין יְהוּדִי בְּפֶרְהֶסְיָא** (דְּהַיְינוּ פַאר לַייט) **אִיךְ זָאל מֶעגִין לֵייגִין טַלִית אוּן תְּפִילִין בְּפֶרְהֶסְיָא.**

הָאט עֶס דֶעם מֶלֶךְ זֵייעֶר גִיאַהֶרְט מַחְמַת אִין זַיין גַאנְצֶער מְדִינָה טָאר נִיט זַיין קֵיין יְהוּדִים. נָאר עֶר הָאט אָבֶּער קֵיין בְּרֵירָה נִיט גִיהַאט מַחְמַת דֶער שְׁבוּעָה. וָואס עֶר הָאט אִים גִישְׁווָאוֹירִין אַז וָואס עֶר וֶועט וֶועלִין זָאל עֶר אִים טָאן.

אִין דֶער פְרִי אִיז גִיגַאנְגֶען דֶער אוֹנֵס. **אוּן הָאט גִילֵייגְט טַלִית אוּן תְּפִילִין בְּפֶרְהֶסְיָא.**

דֶער נָאךְ אִיז דֶער מֶלֶךְ גִישְׁטָארְבְּן. אִיז גִיוָוארִין זַיין זוּן מֶלֶךְ. דֶער זוּן הָאט אָנְגִיהוֹיבִּין צוּ פִירִין דִי מְדִינָה מִיט גוּטְן מַחְמַת עֶר הָאט גִיזֶעהְן מְהָאט גִיוָואלְט זַיין פָּאטֶער אוֹיס רַייסְן כַּנַ"ל. אוּן עֶר הָאט אַיין גִינוּמֶען אַסַאךְ מְדִינוֹת. אוּן אִיז גִיוֶוען זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶער חָכָם.

דֶער מֶלֶךְ הָאט גִיהֵייסִין אַז מִיזָאל צוּם אוֹיף רוּפִין אַלֶע שְׁטֶערִין זֶעהְר. אַז זֵיי זָאלִין אִים זָאגִין. פוּן אַ וָואסֶערֶע זַאךְ קָאן זַיין זֶרַע פַארְשְׁנִיטִין וֶוערִין. כְּדֵי עֶר זָאל זִיךְ דֶער פַאר הִיטִין.

הָאבִּין אִים דִי שְׁטֶערִין זֶעהְר גִיזָאגְט. אַז זַיין זֶרַע וֶועט נִיט פַאר שְׁנִיטְן וֶוערִין. **נָאר עֶר זָאל זִיךְ הִיטִין פוּן אַ שׁוֹר וָשֶׂה.** (דְהַיינוּ פוּן אֵיין אָקְס אוּן פוּן אֵיין לֶעמִילֶע)

הָאט מֶען דָאס פַארְשְׁרִיבְּן אִין דֶעם סֵפֶר הַזִכְרוֹנוֹת. דֶער מֶלֶךְ הָאט אָן גִיזָאגְט זַיינֶע קִינְדֶער אַז זֵיי זָאלִין אוֹיךְ אַזוֹי פִירִין דִי מְדִינָה וִוי עֶר מִיט גוּטְן. דֶערְנָאךְ אִיז עֶר גִישְׁטָארְבִּין.

אִיז גְוָוארִין זַיין זוּן מֶלֶךְ. אוּן עֶר הָאט אָנְגִיהוֹיבִּין פִירִין דִי מְדִינָה מִיט שַׁארְפְקֵייט אַזוֹי וִוי זַיין זֵיידֶע. אוּן הָאט אָפְּגִינוּמֶען אַסַאךְ מְדִינוֹת.

אוּן אִיז גִיפַאלְן אוֹיף אֵיין חָכְמָה. אוּן הָאט גִיהֵייסִין אוֹיס רוּפִין. אַז עֶס זָאל זִיךְ נִיט גִיפִינֶען אִין זַיין מְדִינָה קֵיין אוֹקְס אוּן קֵיין שָׂאף. כְּדֵי זַיין זֶרַע זָאל נִיט קֶענֶען פַארְשְׁנִיטֶען וֶוערְן. אוּן הָאט זִיךְ גִיטְרַאכְט הַיינְט הָאט עֶר קֵיין מוֹרָא נִיט פַאר קֵיין שׁוּם זַאךְ. אוּן הָאט גִיפִירְט דִי מְדִינָה זֵייעֶר שַׁארְף. אוּן עֶר אִיז גִיוָוארִין זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶער חָכָם.

דֶער מֶלֶךְ אִיז גִיפַאלִין אוֹיף אַחָכְמָה אַז עֶר זָאל קֶענֶען אָפְּנֶעמֶען גָאר דִי וֶועלְט אָן מִלְחָמָה. וָוארִין סֶע פַאר הַאנְדְן זִיבְּן חֲלָקִים אִין דֶער וֶועלְט.

וָוארִין דִי וֶועלְט אִיז גִיטֵיילְט אוֹיף זִיבְּן חֲלָקִים. אוּן סֶע פַאר הַאנְדְן שִׁבְעָה כּוֹכְבֵי לֶכֶת (דְהַיינוּ זִיבְּן שְׁטֶערִין וָואס זֵיי גֵייעֶן אַרוּם דִי זִיבְּן טֶעג פוּן דֶער וָואךְ) אוּן אִיטְלִיכֶער שְׁטֶערִין לַייכְט אַרַיין אִין אַ חֵלֶק פוּן דִי זִיבְּן חֲלָקִים פוּן דֶער וֶועלְט. אוּן סֶע פַאר הַאנְדְן שִׁבְעָה מִינֵי מַתְכוֹת (דְהַיינוּ זִיבְּן אִירְלֵיי אַייזְן וַוארְג דְהַיינוּ גָאלְד אוּן זִילְבֶּער אוּן קוּפֶּער אוּן צִין וְכוּ') אוּן אִיטְלִיכֶער שְׁטֶערִין פוּן דִי זִיבְּן שְׁטֶערִין לַייכְט אַרַיין אִין אַ בֶּאזוּנְדֶער מִין אַייזְן וַוארְג.

אִיז דֶער מֶלֶךְ גִיגַאנְגֶען אוּן הָאט צוּם אוֹיף גִינוּמֶען דִי אַלֶע זִיבְּן עֶרְלֵיי אַייזִין וַוארְג. אוּן הָאט גִיהֵייסְן מִיזָאל אִים בְּרֶענְגֶען אַלֶע גִילְדֶענֶע פַאטְרֶעטִין פוּן אַלֶע מְלָכִים וָואס זֵיי הֶענְגֶען אִין זֵייעֶרֶע פַּאלַאצִין. אוּן עֶר הָאט גִימַאכְט דֶער פוּן אַ מֶענְשׁ. דֶער קָאפּ אִיז גִיוֶוען פוּן גָאלְד, דֶער גוּף פוּן זִילְבֶּער. אוּן אַזוֹי דִי אִיבְּרִיקֶע אֵבָרִים זֶענֶען גִיוֶוען פוּן אַנְדֶערֶע אַייזִין וַוארְג. סֶע גִיוֶוען אִין דֶעם מֶענְטְשְׁן אַלֶע זִיבְּן אִירְלֵיי אַייזְן וַוארְג.

אוּן עֶר הָאט דֶעם מֶענְשׁ גִישְׁטֶעלְט אוֹיף אַ הוֹיכְן בַּארְג. הָאבְּן אַלֶע שִׁבְעָה כּוֹכְבֵי לֶכֶת (דְהַיינוּ אַלֶע זִיבְּן שְׁטֶערִין) אַרַיין גִילַייכְט אִין דֶעם מֶענְשְׁן. אוּן אַז אַ מֶענְשׁ הָאט גִידַארְפְט עֶפֶּעס אֵיין עֵצָה אָדֶער אַ מַשָׂא וּמַתָּן. אוּן הָאט נִיט גִיוואוּסְט אוֹיבּ עֶר זָאל יוֹא טָאן אוֹיבּ נֵיין.

פְלֶעגְט עֶר זִיךְ שְׁטֶעלִין אַ קֶעגִין דֶעם אֵבָר פוּן דֶעם אַייזִין וַוארְג וָואס סֶע קֶער צוּ דֶעם חֵלֶק פוּן דֶער וֶועלְט. וָואס דֶער מֶענְשׁ אִיז פוּן דָארְט גִיוֶוען. אוּן דֶער מֶענְשׁ הָאט אִין זִין גִיהַאט אוֹיבּ עֶר זָאל טָאן דִי זַאךְ וָואס עֶר הָאט בַּאדַארְפְט אוֹיבּ נֵיין,

אוּן אַז עֶר הָאט בַּאדַארְפְט יוֹא צוּ טָאן. פְלֶעגְט לַייכְטְן אוּן שַׁיינֶען דָאס אֵבָר. אוּן אַז נִיט אִיז פִינְצְטֶער גִיוָוארִין דָאס אֵבָר. (דָאס הָאט אַלְץ דֶער מֶלֶךְ גִיטָאן)

אוּן דוֹרְךְ דֶעם הָאט עֶר אָפְּגִינוּמֶען גָאר דִי וֶועלְט. אוּן הָאט אַיין גִיזַאמִילְט זֵייעֶר אַסַאךְ גֶעלְט.

נָאר דֶער מֶענְשׁ וָואס עֶר הָאט גִימַאכְט פוּן דִי זִיבְּן אִירְלֵיי אַייזְן וַוארְג. אִיז נִיט מְסוּגָל גִיוֶוען צוּ דֶער זַאךְ. **נָאר בְּאוֹפָן אַז דֶער מֶלֶךְ זָאל מַשְׁפִּיל גֵאִים זַיין אוּן זָאל מַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים זַיין** (דְהַיינוּ גְרוֹיסֶע לַייט זָאל עֶר אַרָאפּ וַוארְפִין פוּן זֵייעֶר גְדוּלָה אוּן קְלֵיינֶע לַייט זָאל עֶר אוֹיף הֵייבְּן)

נאמען: ____________

לאמיר זיך פארהערן

די פערטע מעשה - דער מלך שגזר שמד (1)

א. וואס האט דער מלך גוזר געווען אויף דער מדינה?
- ☐ צו פארטרייבן אלע אידן פון דער מדינה
- ☐ צו הרג'ענען אלע אידן פון דער מדינה
- ☐ אז ווער עס וויל בלייבן אין דער מדינה מוז זיך שמד'ן

ב. וואס האבן די אידן געטון?
- ☐ א טייל האבן מפקיר געווען זייער גאנצער פארמעגן, און זענען ארויס פון דארטן
- ☐ א טייל זענען געבליבן און זיך געפירט ווי אידן באהאלטענערהייט
- ☐ביידע תשובות זענען ריכטיג

ג. ווער האט אויסגעזאגט פאר דעם מלך אז מען וויל אים הרג'ענען?
- ☐ א גוי, איינער פון די שרים
- ☐ א איד איינער פון די אנוסים
- ☐ א איד א שר איינער פון די אנוסים

ד. וועלכע כבוד האט מען געגעבן פאר דער וואס האט אויסגעזאגט?
- ☐ מען האט אים געמאכט פאר א שר
- ☐ מען האט אים געגעבן געלט
- ☐ אז ער זאל מעגן לייגן טלית און תפילין בפרהסיא

ה. די שטערן זעערס האבן געזאגט פאר'ן מלך זיך צו אפהיטן פון?
- ☐ פירן די מלכות שארף
- ☐ פון א קו און א אקס
- ☐ פון א אקס און א לעמעלע

ו. שאלה זכות: דער מלך איז געפאלן אויף א חכמה אז?
- ☐ אז עס זאל זיך נישט געפונען אין זיין מדינה קיין אקס און קיין שאף
- ☐ ער זאל קענען אפנעמען די וועלט אן קיין מלחמה
- ☐ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ז. וואס האט דער מלך געהאט פון דעם וואס ער האט געמאכט די מענטש פון אייזן?
- ☐ ער האט איינגענומען די וועלט
- ☐ ער האט איינגעזאמלט אסאך געלט
- ☐ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ח. וואס האט דער מלך געטון ?
- ☐ משפיל געווען אלע שרים
- ☐ געמאכט פשוטע מענטשן פאר שרים
- ☐ ביידע תשובות זענען ריכטיג

ט. האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?
- ☐ איינמאל
- ☐ צווימאל
- ☐ איך האב געוואלט

טיפער געטראכט

וויפל קעניג'ן זענען דא אין אונזער מעשה פון די וואך?

און ווער פון זיי האט געפירט די מדינה מיט גוטן?

תשובות אויף די פריערדיגע וואך

וואו זעט מען אין די מעשה אז אפי' די גויים זענען מכיר אין די גרויסקייט פון די תפילת פון די אידן ?

און דער מלך האט גוזר געווען אויף די אידן זאלן מתפלל זיין

און אין וועלכע מעשה נאך, זעט מען די זעלבע זאך (אז אפי' די גויים זענען מכיר אין די תפילת פון די אידן) ?

אין מעשה ה' בן מלך מאבנים טובות

דעם רבינ'ס מעשיות

לְהִתְוַדַּע וּלְהִגָּלוֹת אַז אִיטְלֶעכֶס וָוארְט וָואס דָא שְׁטֵייט אִין דֶעם הֵיילִיגְן סֵפֶר, אִיז 'קוֹדֶשׁ־קָדָשִׁים', לוֹיטְעֶר 'סוֹדוֹת־הַתּוֹרָה'. מֶען זָאל נִישְׁט מֵיינֶען: "אַז דָאס זֶענֶען חַס־וְשָׁלוֹם פְּרָאסְטֶע מַעֲשִׂיוֹת"!

צו ענטפערן בחינות און אריינגיין אינעם גורל, 02-5333372 צו באקומען דעם גליון אין מייל- m025345040@gmail.com